8. SINIF TÜRKÇE @LGSTURKCEİDRİSHOCA 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI

ADI SOYADI: ..... **SINIFI / NO:** ..... / .....
PUAN: .....

2. SENARYO

T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

SORU 1 (10 PUAN): "Edebiyatımızın bu döneminde yazılan eserler, toplumsal sorunları ele alış biçimiyle eleştirmenlerin eleştiriye dair dikkatini çeken *köşe taşlarından* biri olmuştur. Yazarın son romanı da bu geleneğin *mihenk taşlarından* biri olarak kabul edilmekte, kendisinden sonraki eserlerin değerini belirlemede bir ölçüt olarak kullanılmaktadır."
Yukarıdaki metinde altı çizili kelimenin anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ederek yazınız.

Köşe taşı: .....

Mihenk taşı: .....

T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.

SORU 2 (15 PUAN): "Görüşlerini açıkça ifade etmekten çekinmeyen yazar, eleştirilerini sıralarken okuru da düşünmeye zorluyordu. Onun bu tavrı, sarsılmaz bir iradenin göstergesiydi."
Bu cümlede yer alan fiilimsileri bulunuz ve türlerini karşılarına yazınız.

Cevap: .....
.....

T.8.3.11. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.

SORU 3 (10 PUAN): "Eski İstanbul sokaklarında yürürken ahşap evlerin yorgun yüzleri selamlar sizi. Cumbasından sarkan sardunyalar, boyası dökülmüş duvarlara inat hayata tutunmaya çalışır. Daracık Arnavut kaldırımlı sokaklarda yankılanan topuk sesleri, mazinin hüznünü bugüne taşır sanki."
Bu metnin anlatımında hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır? Gerekçesiyle birlikte kısaca açıklayınız.

Cevap: .....
.....

T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.

SORU 4 (10 PUAN): "Bir toplumda sanatın gelişmesi, sadece yetenekli sanatçıların varlığına bağlı değildir. Sanatı anlayacak, onu takdir edecek ve eleştirebilecek donanımda bir izleyici kitlesinin de yetişmiş olması gerekir. Aksi takdirde en değerli sanat eserleri bile boş bir yankı odasında kaybolmaya mahkûmdur."
Yazara göre sanatın gelişmesinin temel şartları nelerdir? Metne göre açıklayınız.

Cevap: .....
.....
.....

T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

SORU 5 (10 PUAN): "Çocuklara sürekli ne yapmaları gerektiğini söylemek, onların kendi yollarını bulmalarını engeller. Onlara balık vermek yerine balık tutmayı öğretmeliyiz. Karşılaştıkları zorlukları kendi başlarına çözmeleri için fırsat tanınmayan çocuklar, yetişkinlikte karşılaştıkları en ufak bir rüzgârda savrulmaya başlarlar."
Bu metinde yazarın <u>asıl</u> anlatmak istediği düşünceyi (ana fikri) tek bir cümleyle yazınız.

Cevap: ……
……

T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

SORU 6 (10 PUAN): "Yapay zekâ teknolojilerinin eğitimde kullanılması, öğretmenlerin rolünün biteceği yönünde bir endişe yaratıyor. Oysa tarihe baktığımızda matbaanın icadı da benzer bir korkuya neden olmuş ancak bilginin yayılmasını sağlayarak öğretmenin rehberlik rolünü daha da güçlendirmişti. Bugüne baktığımızda ise asıl değişenin öğretmenin işlevi değil, kullandığı araçlar olduğunu görüyoruz."
Bu metinden hareketle "yapay zekânın eğitimdeki geleceği ve öğretmenin konumu" **hakkında nasıl bir çıkarımda bulunulabilir?**

Cevap: ……
……

T.8.3.26. Metin türlerini ayırt eder.

SORU 7 (10 PUAN): "15 Ekim 1923. Bugün Ankara'da hava oldukça serin. Meclis civarında olağanüstü bir hareketlilik var. Herkesin yüzünde hem bir heyecan hem de tatlı bir telaş okunuyor. Paşa'nın dünkü konuşmasından sonra beklenen o büyük kararın çok yakında açıklanacağını hepimiz hissediyoruz. Kalemimi her elime aldığımda kalbimin atışlarının hızlandığını hissediyorum."
Bu metnin türü nedir? Bu türe ait özelliklerden iki tanesini yazarak cevabınızı gerekçelendiriniz.

Cevap: ……
……

T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

SORU 8 (10 PUAN): "Kitap okuma alışkanlığının zihinsel gelişime etkisi üzerine yapılan araştırmalar çarpıcı sonuçlar ortaya koyuyor. Oxford Üniversitesinin yakın zamanda yaptığı bir çalışmaya göre düzenli olarak kurgusal metin okuyan bireylerin empati kurma becerileri, okumayanlara oranla %35 daha yüksek çıkmıştır. Bu da edebiyatın sadece kelimelerden ibaret olmadığını gösteriyor."
Bu metinde yazar, savunduğu düşünceyi kanıtlamak için hangi düşünceyi geliştirme yolundan faydalanmıştır?

Cevap: ……
……

T.8.4.9. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.

SORU 9 (15 PUAN): "Teknolojinin insanları yalnızlaştırdığı" düşüncesine katılıp katılmadığınızı, "tartışmacı anlatım biçimini" (kendi doğrularınızı savunup karşıt düşünceyi çürütme tekniği) kullanarak kısa bir metin hâlinde yazınız.

Cevap: ……
……

CEVAPLAR

1. SORU (T.8.3.5):

Köşe taşı: "Bir şeyin temelini oluşturan, en önemli, vazgeçilmez veya kilit konumda olan unsur" *anlamlarına gelen ifade cevap olarak kabul edilebilir.*

Mihenk taşı: "Bir şeyin değerini, kalitesini veya doğruluğunu anlamak için başvurulan ölçüt, kriter veya kıstas" *anlamlarına gelen ifade cevap olarak kabul edilebilir.*

2. SORU (T.8.3.9):

Cevap: ifade etmek -> İsim-fiil // çekinmeyen -> Sıfat-fiil // sıralarken -> Zarf-fiil //
düşünmeye -> İsim-fiil // sarsılmaz (irade) -> Sıfat-fiil

3. SORU (T.8.3.11):

Cevap: Betimleme (Betimleyici anlatım) ağır basmaktadır. Çünkü varlıkların ayırt edici özellikleri (ahşap evler, sarkan sardunyalar, daracık Arnavut kaldırımlı sokaklar) kelimelerle okuyucunun zihninde resim çizer gibi anlatılmıştır.

4. SORU (T.8.3.14):

Cevap: Sanatın gelişmesi için sadece yetenekli sanatçıların varlığı yeterli değildir; aynı zamanda bu eserleri anlayabilecek, değerini bilecek ve eleştirebilecek donanımlı, bilinçli bir izleyici kitlesinin de olması gerekir.

5. SORU (T.8.3.17):

Cevap: Çocukların kendi ayakları üzerinde durabilen bireyler olabilmeleri için, sorunlarıyla baş etmelerine ve kendi deneyimlerini kazanmalarına fırsat verilmelidir.

6. SORU (T.8.3.25):

Cevap:
Yapay zekâ teknolojileri öğretmenlerin yerini alıp onların rolünü bitirmeyecektir. Tıpkı matbaanın icadı gibi bir eğitim aracı olarak kullanılıp öğretmenin rehberlik rolünü dönüştürerek daha da güçlendirecektir.

7. SORU (T.8.3.15):

Cevap:
Cevap: Metnin türü "Günlük (Günce)"tür.
Gerekçe 1: Günü gününe, üzerine tarih atılarak yazılmıştır.
Gerekçe 2: Yazarın o günkü kişisel tanıklıklarını, duygu ve düşüncelerini içten/samimi bir dille, birinci kişi ağzından (hissediyorum, hissediyoruz) aktarmaktadır.

8. SORU (T.8.4.1):

Cevap:
Sayısal verilerden yararlanma. (%35 oranı ve araştırma sonucu verilerek düşünce kanıtlanmaya çalışılmıştır.)

9. SORU (T.8.4.9):

Cevap:
Öğrencinin "tartışmacı anlatım biçimi" özelliklerine uygun olarak (karşıt bir görüşü verip onu çürütmesi ve kendi fikrini kanıtlamaya çalışması) yazdığı kısa metin değerlendirilecektir.